

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	34
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL TESİSLER İKTİSADİ İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	44

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	4
Tablo 5: Bilimsel Araştırma Proje Bütçesinden Satın Alınan Taşınırların Harcama Bilgileri .	16
Tablo 6: Taşınır Mal Satın Alınan Muhtelif Projeler	16

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Önceki Yıllarda Ayrılmış Olan Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Güncellenmemesi ve Yeni İstihdam Edilen Personel İçin Karşılık Ayrılmaması
2. Üniversite Taşınmazları için Döner Sermaye İşletmesi Tarafından Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Varlık Hesaplarına Kaydedilmemesi
3. Üniversiteye Ait Binaların Envanter ve Kayda Alma İşlemlerinin Yapılmaması
4. Üniversiteye Tahsis Edilen Arsaların Mali Tablolarda Gösterilmemesi
5. Yapım İşlerine Ait Nihai Projelerin Haklar Hesabında İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Yapım İşlerine Ait Geçici Kabul İşlemlerinin Yürütülmesinde Kusurlu ve Eksik İşlere Ait Bedelin Hesaplanmaması
2. Bazı Bilimsel Araştırma Proje Bütçelerinin Birimlerin Taşınır İhtiyaçlarını Karşılama İçin Kullanılması
3. Bilimsel Araştırma Projeleri Kapsamında Alınan Taşınırların Proje Bitiminde Yürütücüsü Üzerinde Bırakılması
4. Taşınmazların Cins Tashihiinin Tamamlanmaması
5. Spor Kompleksini İşleten Kiracının, Sözleşme Hükümlerini Yerine Getirmemesine Rağmen Sözleşmesinin Feshedilmemesi
6. Lisansüstü İkinci Öğretim Programlarına Öğrenci Kabulünde Üniversite Personeli ve Yakınlarına İndirim Uygulanması
7. Döner Sermaye İşletmesine ait Elektrik, Su ve Doğalgaz Giderlerinin Üniversite Bütçesinden Karşılanması
8. Fakülte, Enstitü ve Yüksekokul Yöneticileri ile Daire Başkanlarından Bazılarının Sendika Üyeliğinin Bulunması
9. İç Kontrol Sisteminin İşleyişinde Eksiklikler Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi 20 Temmuz 1982 tarih ve 17760 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 19 fakülte, 3 yüksekokul, 5 enstitü, 10 meslek yüksekokulu ve 51 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 4.924'dür. Ayrıca Üniversitede 9 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	203	36	239
Doçent	279	81	360
Doktor öğretim üyesi	487	167	654
Öğretim görevlisi	246	88	334
Araştırma görevlisi	512	138	650
Toplam	1.727	510	2.237

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	445	343	788
Sağlık	319	348	667
Avukatlık	5	2	7
Din	2	0	2
Teknik	174	85	259
Yardımcı	191	96	287
Sözleşmeli	633	63	696
Sürekli işçi	1.329	26	1.355
Geçici işçi	99	0	99
Toplam	3.197	963	4.160

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe

Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 764.061.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 433.127.209,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.197.188.209,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %96,60'ı olan 1.156.462.725,60 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımının ve yılsonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	783.588.250,00	782.828.988,78	98,90
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	108.826.543,00	108.450.802,38	99,65
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	158.515.848,00	155.042.733,82	97,80
05 Cari Transferler	31.314.568,00	30.747.693,00	98,18
06 Sermaye Giderleri	114.943.000,00	79.392.507,62	69,07
07 Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.197.188.209,00	1.156.462.725,60	96,60

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 1.156.462.725,60 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %96,60'ı kullanılmıştır. Personel giderlerinde 783.588.250,00 TL ödeneğin 782.828.988,78 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 108.826.543,00 TL ödeneğin 108.450.802,38 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 158.515.848,00 TL ödeneğin 155.042.733,82 TL'si, cari transferlerde 31.314.568,00 TL ödeneğin 30.747.693,00 TL'si, sermaye giderlerinde 114.943.000,00 TL ödeneğin 79.392.507,62 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 15.469.259,13 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 764.061.000,00 TL olan Üniversitenin, yılsonunda gerçekleşen net bütçe geliri 1.155.857.384,96 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	12.877.000,00	30.365.539,90	235,81
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	735.829.000,00	1.093.579.785,00	148,62
Diğer Gelirler	15.355.000,00	32.144.603,79	209,34
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00
Toplam	764.061.000,00	1.156.089.928,69	151,31
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	0,00	232.543,73	0,00
Net Toplam	764.061.000,00	1.155.857.384,96	151,28

2022 yılında net 1.155.857.384,96 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 1.191.044.436,52 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 622.870,16 TL ve faaliyet gideri 1.139.558.222,99 TL olan Üniversite, 2022 yılını 50.863.343,37 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 342.615.814,73 TL, gider toplamı 606.202.997,45 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 263.587.182,72 TL zarar ile tamamlanmıştır.

-İktisadi İşletmenin 2022 yılı gelir toplamı 13.857.636,45 TL, gider toplamı 14.768.383,99 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 910.747,54 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 08.03.2012 tarih ve 28227 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan karar ve 25.01.2013 sayılı 8244 Ticaret Sicil Gazetesi ilanı ile kurulan Van Teknokent Anonim Şirketinin ortağıdır. Adı geçen Şirketin kuruluş sermayesi 2.500.000,00 TL olup Üniversitenin %60 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim

Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ancak Kamu İç Kontrol Rehberi'nin "Risk Yönetimi" başlıklı 2'nci Bölümünün "Risk Yönetimi Süreci" başlıklı 7'nci kısmında tespit edilen risklerin ilgili rehber ekinde yer alan "Risk Kayıt Formu" ve "Konsolide Risk Raporları" düzenlenmek suretiyle kayıt altına alınmaması nedeniyle bunlar yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur ancak tüm süreçleri kapsayacak şekilde tamamlanmaması açısından eksiklikler vardır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 2017 yılında hazırlanmış ancak bu tarihten sonra güncellenmemiştir.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, iç kontrol sisteminin kurulması çalışmalarının tamamlanamaması nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç

denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. 2022 yılı itibarıyla bu kadrolarda iç denetçi istihdamı bulunmamaktadır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Önceki Yıllarda Ayrılmış Olan Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Güncellenmemesi ve Yeni İstihdam Edilen Personel İçin Karşılık Ayrılmaması

Üniversitede işçiler için önceki yıllarda ayrılan kıdem tazminatı karşılığının güncellenmediği ve yeni istihdam edilen işçiler için de kıdem tazminatı karşılığının ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının niteliği ile ilgili 342'nci maddesinde ilgili mevzuatı gereğince hesaplanarak ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için 472 No.lu Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılacağı hükmü bulunmaktadır.

İlgili Yönetmelik'in 472 No.lu hesabın işleyişini açıklayan 343'üncü maddesinde faaliyet döneminden sonraki yıllarda ödenecek kıdem tazminatları için ayrılan karşılıkların bu hesaba alacak, 630 No.lu Giderler Hesabına borç kaydedileceği, Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında kayıtlı tutarlardan izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının ise dönem sonunda bu hesaba borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 372 No.lu Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği hüküm

altına alınmıştır.

Devlet Muhasebesinde karşılık ayırma işlemlerine ilişkin standartları belirleyen 19 No.lu Devlet Muhasebe Standardının “Karşılıklardaki Değişmeler” başlıklı 63’üncü maddesinde ise karşılıkların, o anda mevcut en iyi tahmini yansıtmak üzere raporlama tarihinde gözden geçirileceği ve düzeltileceği ifade edilmiştir.

Yapılan denetimde; Üniversitede çalışan işçi personel için kıdem tazminatı karşılığı ayırma işlemi daha önceki yıllarda yapılmış olmasına rağmen raporlama tarihi itibarıyla değişimlerin gözden geçirilmediği ve düzeltilmediği, yeni istihdam edilen işçi personele ise kıdem tazminatı karşılık ayrılması işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, mevcut işçi kadrolarında bulunan ve yeni göreve başlayan personel bilgileri istenerek bu doğrultuda kıdem tazminatı karşılıkları ayrılmak üzere gerekli muhasebe kayıtları yapılmaya başlandığı ifade edilmiş, ancak herhangi bir belge veya muhasebe kaydı gönderilmemiştir.

Sonuç olarak; bilançoda yer alan 372 ve 472. No.lu Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesapları ile Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan 630 No.lu Giderler Hesabı tutar olarak eksik bilgi sunmaktadır.

BULGU 2: Üniversite Taşınmazları için Döner Sermaye İşletmesi Tarafından Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Varlık Hesaplarına Kaydedilmemesi

Üniversiteye ait taşınmazların değerini, kullanım süresini ve hizmet kalitesini artıracak şekilde Döner Sermaye İşletmesi bütçesinden yapılan harcamaların, maddi duran varlıkların kayıtlı değerine ilave edilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubu ile ilgili “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 170’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Amortisman ve tükenme paylarına ilişkin açıklamaların yer aldığı Muhasebat Genel

Müdürlüğünce çıkarılan 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ'in 6'ncı maddesinde, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için 34.000 TL'yi aşan tutarların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ve ilgili varlık hesaplarına kaydedilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Yapılan denetimde; Döner Sermaye İşletmesi bütçesinden karşılanan Dursun Odabaş Tıp Merkezi için yapılan değer artırıcı nitelikteki bakım ve onarım harcamalarının, ilgili varlığın kayıtlı değerine ilave edilmesine yönelik bir işlem yapılmaksızın doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince taşınmaz kayıt işlemlerinin henüz tamamlandığı, kayıtların tamamlanması akabinde değer artırıcı harcamaların varlık hesaplarına kaydedileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; özel bütçe envanterinde yer alan maddi duran varlıklar için Döner Sermaye İşletmesi tarafından yapılan değer artırıcı harcamaların, iş tamamlandığında devir kayıt işlemlerinin yapılarak varlığın değerine eklenmek üzere belgeleriyle birlikte Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına iletilmesi, Daire Başkanlığı muhasebe birimince bu belgelere istinaden değer artırıcı harcamaların varlığın kayıtlı değerine eklenmesine yönelik muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Üniversiteye Ait Binaların Envanter ve Kayda Alma İşlemlerinin Yapılmaması

Üniversite mülkiyetinde bulunan binalara ilişkin envanter çalışmalarının tam olarak yapılmadığı, bu sebeple söz konusu binaların Üniversite mali tablolarında gösterilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği düzenlenmiştir. Buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır. Söz konusu Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında, kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderileceği ve mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek Yönetmelik'in ekinde (Ek-7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin

oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; muhasebe kayıtlarının gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılacağı düzenlenmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla ilgili idarenin mali hizmetler birimince, diğer birimler tarafından hazırlanan formlar dikkate alınarak taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı, söz konusu icmal cetvellerinde ise her bir unsur için ayrı satır açılıp taşınmazlara ilişkin toplam değerlerin belirtileceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturularak muhasebe kayıtlarının yapılması, bu cetvellere esas formların usulüne uygun hazırlanmasına bağlıdır.

Yapılan incelemede; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birim tarafından Üniversite mülkiyetinde olan taşınmazların envanter işlemleri ile bunlara ait değer tespitlerinin yapılmadığı, dolayısıyla Yönetmelik'te belirtilen formların ilgili birim tarafından mevzuata uygun biçimde hazırlanmadığı görülmüştür. Söz konusu durum, mali hizmetler birimi tarafından hazırlanması gereken taşınmaz icmal cetvellerinin de Yönetmelik ekine uygun şekilde hazırlanamamasına ve muhasebe kayıtlarına yansıtılamamasına sebebiyet vermiştir.

Kamu İdaresince binaların envanter ve kayda alma çalışmalarına başlanıldığı ve çalışmaların en kısa sürede tamamlanmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer aldığı şekilde envanter kayıtlarının çıkarılarak formların düzenlenmesi, mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması ve ilgili muhasebe kayıtlarının yapılmasının sağlanması gerekmekte olup bu haliyle bilançoda 252 Binalar Hesabında kayıtlı olan tutar doğru ve güvenilir değildir.

BULGU 4: Üniversiteye Tahsis Edilen Arsaların Mali Tablolarda Gösterilmemesi

Üniversiteye tahsis edilen arsaların muhasebe kayıtlarına alınmadığı, dolayısıyla bilançoda da gösterilmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 170'inci maddesinde; tahsis edilen taşınmazlardan Hazineye ait olanların milli emlak birimlerinde, diğer kamu idarelerine ait olanların ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılmasının

sağlanacağı ve kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği düzenlenmiştir.

Anılan Yönetmelik'in 250 Arazi ve Arsalar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 171'inci maddesinde bu hesabın; kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 172'nci maddesinde ise tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Dolayısıyla taşınmazın tahsis edildiği kamu idaresi tarafından tahsis işlemine ilişkin belgeler muhasebe birimine verildiğinde; taşınmazı tahsisli olarak kullanan idare tarafından 250 Arazi ve Arsalar Hesabına borç ve 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimde; Erciş İşletme Fakültesi ve Özalp Meslek Yüksek Okuluna ait olmak üzere iki adet arsanın Üniversiteye tahsis edildiği, ancak 250 Arazi ve Arsalar Hesabına ve 500 Net Değer Hesabına giriş kayıtlarının yapılmadığı anlaşılmıştır.

Kamu İdaresince söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ve çalışmaların en kısa sürede bitirilmesinin planlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Üniversiteye tahsisli taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılarak mali tablolarda gösterilmesinin sağlanması gerekmekte olup bu haliyle bilançoda 250 No.lu hesap ile 500 No.lu hesapta kayıtlı gözükten tutar doğru ve güvenilir değildir.

BULGU 5: Yapım İşlerine Ait Nihai Projelerin Haklar Hesabında İzlenmemesi

Yapım işlerinin geçici kabulü sonrasında alınan nihai projelerin 260 No.lu Haklar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 11'inci maddesinin yedinci fıkrasında; uygulama projelerinin geçici kabul yapıldıktan sonra ister idarece verilmiş ister yüklenici tarafından hazırlanarak idarece onaylanmış olsun, uygulama sırasında yapılmış değişiklikleri de içeren ve işin bitmiş durumunu gösteren nihai projelere dönüştürülerek yüklenici tarafından bedelsiz hazırlanıp orjinallerinin idareye teslim edileceği düzenlenmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "26 Maddi olmayan duran varlıklar" başlıklı 192'nci maddesinin birinci fıkrasında; maddi olmayan duran varlıklar hesap grubunun

herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve kamu idarelerinin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ve belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar gibi varlıklar, bunlar için hesaplanan birikmiş amortismanlar ile ayrılan değer düşüklüğü karşılıklarının kaydı için kullanılacağı,

Yönetmelik'in "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 193'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; edinilen maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedeli ile bağış veya hibe olarak edinilenlerin ise değerlemesi yapıldıktan sonra hesaplara alınacağı,

260 No.lu Haklar Hesabının niteliğine ilişkin 194'üncü maddesinde; haklar hesabının bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı,

"Hesabın işleyişi" başlıklı 195'inci maddesinde ise bedelsiz olarak intikal eden hakların tespit edilen değerleri üzerinden 260 No.lu Haklar Hesabına borç ve 600 No.lu Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği,

düzenlemeleri yer almaktadır.

İlgili mevzuat hükümleri uyarınca, bedelsiz dahi olsa kamu idaresinin faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen, herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan, belli ölçüde yararlanılan ya da yararlanılması planlanan ve yararlanma süresi bir yıldan fazla olan plan ve proje gibi değerler edinme tarihindeki tespit edilen bedelleri ile 260 No.lu Haklar Hesabında izlenmelidir.

Yapılan incelemede, Üniversitede geçici kabulü yapılan yatırımlara ait nihai projelerin bedel tespitleri yapılarak mali tablolarda izlenmediği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, geçici kabul işlemlerinden sonra alınan nihai projelerin bedellerinin tespit edilerek 260 No.lu Haklar Hesabında izlenmesi ve bu projelerin amortismanına tabi tutularak faaliyet sonuçları tablosuna yansıtılmasının sağlanması için gerekli tedbirlerin alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Yapım İşleri Genel Şartnamesi uyarınca geçici kabul işlemlerinden sonra alınan veya yaptırılan nihai projelerin bedellerinin tespit edilerek 260 No.lu Haklar Hesabında izlenmesinin ve bu projelerin amortismanına tabi tutularak faaliyet sonuçları tablosuna yansıtılmasının sağlanması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yapım İşlerine Ait Geçici Kabul İşlemlerinin Yürütülmesinde Kusurlu ve Eksik İşlere Ait Bedelin Hesaplanmaması

Anahtar teslimi götürü bedel olarak ihale edilen yapım işlerinin geçici kabul sürecinde, geçici kabul komisyonu tarafından tespit edilen kusurlu ve eksik işlerin kabule engel nitelikte olup olmadığının anlaşılabilmesi için gereken kusurlu ve eksik işlere ait bedellerin hesaplanmadığı görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “Geçici kabul” başlıklı 41’inci maddesinin 4’üncü fıkrası uyarınca; kabul komisyonunun oluşturulması ve işyerine gönderilebilmesi, yapılan işin kusurlu ve eksik kısımlarının bedelleri toplamının işin sözleşme bedelinin yüzde beşinden fazla olmamasına bağlıdır. Bu oranı geçmeyen kusur ve eksiklikler, aynı zamanda işin idareye teslimine ve kullanılmasına ve/veya işletilmesine engel olmayacak ve herhangi bir tehlikeye meydan vermeyecek nitelikte olmalıdır.

Yapılan denetimde; Üniversite tarafından oluşturulan geçici kabul komisyonlarınca kabul tutanağında eksik ve kusurlu olarak yazılan imalatların bedelinin belirtilmediği, dolayısıyla eksik ve kusurlu olarak belirtilen imalatlara ait toplam tutarın sözleşme bedelinin yüzde beşinden fazla olup olmadığının da tespit edilmediği görülmüştür.

Eksik ve kusurlu işlere ait bedellerin hesapları yapılmadan geçici kabule hazır olup olmadığına karar verilmesinin, yukarıda anılan mevzuat hükümlerine uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, geçici kabul işlemlerinin yürütülmesinde tespit edilen kusurlu ve eksik işlere ait bedellerin hesaplanması yönünde gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; geçici kabul komisyonları tarafından, kabule engel nitelikte olmamakla birlikte, yapım işlerinde tespit edilen kusurlu ve eksik imalatların bedelinin hesaplanmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Bazı Bilimsel Araştırma Proje Bütçelerinin Birimlerin Taşınır İhtiyaçlarını Karşılama İçin Kullanılması

Üniversitenin bazı bilimsel araştırma altyapı projelerinin, bilimsel araştırma amacından çok, başta Üniversite Hastanesi olmak üzere Üniversitenin bazı birimlerinin tıbbi cihaz ve diğer demirbaş ihtiyacını karşılama amacına yönelik olduğu görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"Yükseköğretimin amacı:

...

c) Yükseköğretim kurumları olarak yüksek düzeyde bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, bilim verilerini yaymak, ulusal alanda gelişme ve kalkınmaya destek olmak ..." denilmektedir.

Aynı Kanun'un "Döner sermaye" başlıklı 58'inci maddesinin (b) fıkrasında ise döner sermaye gelirlerinden tahsil edilen kısmın en az yüzde 5'inin, üniversite bünyesinde yürütülen bilimsel araştırma projelerinin finansmanı için kullanılacağı belirtilmektedir.

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde bilimsel araştırma projesinin; tamamlandığında sonuçları ile alanında bilime katkı yapması, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması beklenen bilimsel içerikli, yükseköğretim kurumu içi ve/veya dışı, ulusal ve/veya uluslararası kurum ya da kuruluşların katılımlarıyla da yapılabilecek projeler ile bilim insanı yetiştirme ve araştırma altyapısı kurma ve geliştirme projelerini ifade ettiği düzenlemesi bulunmaktadır.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Yönergesi'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde bilimsel araştırma projesinin, tamamlandığında sonuçları ile alanında bilime evrensel veya ulusal ölçülerde katkı yapması, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması beklenen projeler olduğu belirtilmektedir.

Bu düzenlemelere göre Üniversite, bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, ulusal gelişme ve kalkınmaya destek olmakla görevlidir. Özel bütçeye aktarılan %5'lik paylar ise ancak bilimsel araştırma projelerinin finansmanı için kullanılabilir. Bir bilimsel araştırma projesinden ise tamamlandığında sonuçları ile alanında bilime ulusal veya evrensel ölçüde katkı yapması, teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Bilimsel araştırma projesi yapılmasındaki maksat bir tıbbi cihazın veya taşınır malın alınarak kullanılması değil yeni bir bilgi ve teknoloji ortaya koyulmasıdır.

Bilimsel araştırma projeleri bütçesinden alınan taşınır mallara ait özet bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 5: Bilimsel Araştırma Proje Bütçesinden Satın Alınan Taşınırın Harcama Bilgileri

Taşınır Mal Türü	Toplam Harcanan (TL)	Proje sayısı
Bilgisayar Alımları	476.341,08	24
Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	1.105.370,35	93
Diğer Makine Teçhizat Alımları	1.263.832,92	37
Laboratuvar Cihazı Alımları	717.301,35	40
Tıbbi Cihaz Alımları	3.672.184,66	3

Bilimsel araştırma projelerinin bazıları sadece başta tıbbi cihaz olmak üzere taşınır mal satın alınmasına ilişkin oluşturulan bütçelerin uygulanması yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bu tür projelerden bazılarında aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 6: Taşınır Mal Satın Alınan Muhtelif Projeler

Proje Adı	Proje Bütçe Kalemleri	Harcama Tutarı TL (KDV Hariç)
Meme Kanseri Hastalarda Neoadjuvan Kemoterapiye Yanıt Değerlendirmesinde Ultrason Elastografi Etkinliği	Üst düzey elastografi özellikli ultrason cihazı	699.840,00
Meme Kitlelerinin Malign Bening Ayrımında ve Memede Ek Kanser Odağı Saptamada Tomosentez ve Kontrastlı Mamografinin Etkinliğinin Karşılaştırması	Mamografi cihazı	1.998.000,00
Van Gölü Havzasında Unutulmaya Yüz Tutmuş Bağcılık Kültürünün Yaşatılması ve Bağcılığın Yöre Ekonomisine Kazandırılması	Damlama Sulama Sistemi Kurulumu	41.300,00
	İhata Tel Çit Kurulumu	82.600,00
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Biriminin Ar-Ge Altyapısının Sürdürülebilirliği	Masaüstü Bilgisayar	47.200,00
	Derin Dondurucu	37.760,00
	BAPSIS 2022 Sürümü	84.500,00
	Personel Eğitim Giderleri (2 Yıllık)	15.000,00
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Kliniği Ameliyathane Altyapısının Güçlendirilmesi Kulak Cerrahileri Koklear İmplantasyon Posterior Kafa Tabanı Cerrahisi ve Endolaringeal Mikrocerrahi İmkanlarının Arttırılması	Üst Düzey KBB Ameliyat Mikroskobu	972.000,00
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde Kurumsal Kimlik İmaj ve Hafıza	Dizüstü Bilgisayar	84.016,00
	Kalemli Tablet	20.119,00
	Bellek Kartı 64 GB	1.888,00
	Çekim Ekipmanı	253.995,00
	Ekran	14.443,20
	Fotoğraf Makinası	57.029,40
	Fotoğraf Makinası Lensi	63.130,00
	Gimball	18.555,50
Grafik Tablet	7.215,70	

	Hafıza Kartı	7.493,00
	HDMI Kablo	354,00
	HDSL Kit	13.570,00
	Kablolu Tetikleyici	1.888,00
	Kablosuz El Mikrofonu	10.620,00
	Kablosuz Mikrofon	14.632,00
	Kablosuz Mouse	1.604,80
	Kablosuz Yaka Mikrofonu	6.478,20
	Lithium-ion Batarya	4.484,00
	Mikrofon Sehpası	2.006,00
	SD Hafıza Kartı	3.540,00
	Ses Kayıt Cihazı	7.664,10
	Ses Sistemi Hoparlör	6.183,20
	Tripod	16.815,00
	Tripod Kit	6.236,30
	Video Yakalama Kartı	4.838,00
	XQD Hafıza Kartı	5.015,00
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Biriminin Teknik Altyapısının Modernizasyonu ve Kalite Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi	Çok fonksiyonlu yazıcı	2.140,70
	Yazıcı Kartuşu	25.544,64
	Akademik Veri Yönetim Sistemi Açık Arşiv Yazılım Modülü	40.000,00
	Akademik Veri Yönetim Sistemi Araştırma Grupları Yazılım Modülü	40.000,00
	AVESİS Sürdürülebilirlik Modülü	34.000,00
	BAPSİS Çevrimiçi Teklif Verme Modülü	36.000,00
	BAPSİS Hakem Ödeme İşlemleri Modülü	35.000,00
	ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi denetim ve Belgendirmesi	3.422,00
	Klima	19.387,40

Yukarıda yer verilen altyapı projelerinin içerik olarak, bilimsel bir çıktı elde etmekten ziyade bir cihazın satın alınarak kullanıma verilmesine yönelik olduğu, çoğunlukla Üniversite birimlerinin ihtiyaç duyduğu taşınırların satın alınmasının amaçlandığı, projelerin bütçesinde taşınır alımı dışında bir kalem olmadığı, projelerde biçimsel şartlar sağlanmasına karşın söz konusu cihazların ve taşınırların bilimsel araştırma projesi kapsamında alınması zorunluluğunun nedeninin açıklanmadığı ve bilgi ve teknoloji üretme yönünün bulunmadığı görülmüştür.

Ayrıca Üniversite hastanesinin mali yönetimi, döner sermaye işletmesi kapsamında yürütülmekte olup döner sermayenin özel bütçeden katkı almaması ve kendi giderlerini kendi gelirleriyle karşılaması esas olduğundan altyapı projelerinin hastanenin cihaz ihtiyaçları için kullanılması, döner sermayeye dolaylı olarak kaynak aktarılması anlamına gelmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, ilgili cihazların projelerin gerçekleştirilmesinde, yayın yapılmasında ve araştırmacı yetiştirilmesinde katkıları ele alınarak geniş bir perspektifte değerlendirme yapıldığında salt alt yapı desteği olarak değerlendirilmemesi gerektiği ifade edilmiştir. Ancak bulguda yer verildiği üzere bazı projelerin bütçesinde taşınır alımı dışında bir kalem bulunmamakta ve söz konusu taşınırların bilimsel araştırma çalışmaları ve yapılacak yayınlar için zorunlu nitelik taşıdığına açıklama getirilmemektedir.

Sonuç olarak; Üniversite tarafından yürütülen altyapı projelerinin bilgi ve teknoloji üretmesi, bilime ulusal veya evrensel ölçüde katkı sağlaması gerekmekte olup ihtiyaç duyulan cihazların temini veya döner sermayeye kaynak sağlanması amacını taşıyamaması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Bilimsel Araştırma Projeleri Kapsamında Alınan Taşınırların Proje Bitiminde Yürütücüsü Üzerinde Bırakılması

Üniversite bünyesinde yürütülen bilimsel araştırma projeleri sona erdikten sonra, proje kapsamında alınan taşınırlar hakkında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi BAP Komisyonu tarafından Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi Yönergesi hükümlerine göre işlem tesis edilmediği anlaşılmıştır.

Yönerge'nin 26.2'nci maddesinde; projeler için BAP Koordinasyon Birimince sağlanan makine, teçhizat ve donanımların mülkiyetinin BAP Birimine ait olduğu, bu demirbaşların proje tamamlanıncaya kadar proje yürütücülerinin kontrol ve kullanımına verildiği; bunların korunmasından, bakım ve onarımından proje yürütücülerinin sorumlu oldukları, tamamlanan projelere ait özellik arz eden makine ve teçhizatın ihtiyaç duyan üniversite araştırmacılarının kullanımına açık olduğu, BAP Komisyonunun bu tür makine ve teçhizatla ilgili olarak ortak bir alanda kullanıma sunma, başka projelerde kullanılmak üzere geri alma veya gerekli göreceği diğer tasarruflarda bulunma yetkisine haiz olduğu ifade edilmiştir.

Yönerge'nin yukarıda yer verilen hükmüne uyulmayarak; projeler kapsamında alınan demirbaş ve makine-teçhizat, projeler tamamlanmasına rağmen yürütücülerden teslim alınmamış, ihtiyacı olan birimlerin kullanımına açılmamış veya ortak kullanım alanlarına devir işlemleri yapılmamıştır.

Yönerge'de taşınırların mülkiyetinin BAP Birimine ait olduğu ifade edilmişse de projeler tamamlandıktan sonra yürütücülerden nasıl teslim alınacağı, hangi belgelerin düzenleneceği, başka birimlere veya projelere nasıl devredileceği ve müeyyidenin ne olacağı

konusunda düzenlemelere yer verilmemiştir.

Komisyon tarafından bugüne değin Yönerge hükümleri işletilmemiş, proje yürütücüleri yürüttükleri tüm projelerden edindikleri taşınırları Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine göre düzenlenen Taşınır Teslim Belgesi ile teslim almışlar ve projeler tamamlandıktan sonra taşınırları BAP Birimine teslim etmemişlerdir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk" başlıklı 48'inci maddesi gereğince İdare; taşınırların yönetimi, kaydı, muhafazası ve kullanımından sorumlu olup malların edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerini mevzuatında öngörülen kurallar dahilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapmakla yükümlüdür. Bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenler sorumludur.

Kamu İdaresi cevabında, proje süresi geçmiş cihazların ortak kullanıma açılacağı ifade edilmiştir. Yukarıda belirtildiği üzere, proje kapsamında alınan demirbaş ve makine-teçhizatın, projelerin tamamlanması sonrasında yürütücülerden teslim alınması, ihtiyacı olan birimlerin kullanımına açılması veya ortak kullanım alanlarına devredilmesi işlemlerine başlanıldığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak; Üniversitede projeler kapsamında alınan taşınırların çoğunluğunun yürütücülerin tasarrufunda bulunduğu anlaşılmış olup mal yönetiminde verimlilik ve tutumluluk ilkesine uygun taşınır kullanımının sağlanması için çalışma başlatılması gerekmektedir.

BULGU 4: Taşınmazların Cins Tashihiinin Tamamlanmaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihiilerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan

taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Denetimlerde, Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun olmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında taşınmazların cins tashihine ilişkin çalışmaların devam etmekte olduğu ve en kısa sürede tamamlanacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; cins tashihinin yapılmaması Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekillerinin tam olarak anlaşılmasına neden olmaktadır.

BULGU 5: Spor Kompleksini İşleten Kiracının, Sözleşme Hükümlerini Yerine Getirmemesine Rağmen Sözleşmesinin Feshedilmemesi

Kiraya verilen spor kompleksini işleten şirketin kira sözleşmesi hükümlerine uymadığı, İdarenin ise kira sözleşmesinin feshini gerektiren koşullar oluştuğu halde fesih yoluna gitmediği anlaşılmıştır.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi spor kompleksi bünyesinde yer alan yüzme havuzu, kondisyon salonu ve muhtelif alanlardan oluşan 1.304,89 m² ticari alanın kiraya verilmesi işi 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 36'ncı maddesine göre kapalı teklif usulü ile 18.09.2018 tarihinde ihale edilmiştir.

İhale sonucunda en yüksek teklifi veren şirket ile yıllık 181.000,00 TL kira bedeli üzerinden 11.10.2018 tarihinde kira sözleşmesi imzalanmış, 26.12.2018 tarihinde yer teslimi yapılmıştır.

Denetimler sırasında kira sözleşmesinin uygulanmasına ilişkin tespit edilen hususlar aşağıda yer almaktadır.

A. Yüzme havuzunun denetim ve analiz raporlarının bulunmaması

Yüzme havuzu ve eklentilerinin hizmete açılmasından sonra kullanıcılar tarafından işletme faaliyetleri ile ilgili olarak Üniversitenin ilgili birimlerine 6 adet şikâyet dilekçesi iletilmiştir. Şikâyet dilekçelerinde yüzme havuzunun kullanım şartlarının uygun olmadığı belirtilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından kiracı şirkete yazılan yazı ile dilekçelerde yer alan hususlara gerekli hassasiyetin gösterilmesi istenilmiştir.

Yüzme havuzu ve diğer eklentilerin Sözleşme ekinde yer alan Kira Teknik Şartnamesine uygun olarak işletilmesini sağlamak üzere; Teknik Şartnamenin 38'inci maddesinde sayılan şartlar gözetilerek, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Kantin, Kafeterya, Çay Ocağı, Kırtasiye, Fotokopi, Market ve Benzeri Diğer İşletmelere Ait İşletim ve Denetim Yönergesi'nin 9'uncu maddesine göre denetim raporlarının hazırlanması,

Ayrıca 06.03.2011 tarih ve 27866 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yüzme Havuzlarının Tabi Olacağı Sağlık Esasları ve Şartları Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca yapılacak günlük ve aylık analiz sonuçlarının kiracı şirketten istenilmesi,

gerekmektedir.

B- İdarenin izni olmadan mekanik tesisatta değişiklikler yapılması

Kiralanan alanlarda tespit edilen kusurlu uygulamaların tutanağa bağlandığı 27.07.2021, 11.02.2022, 13.04.2022, 05.07.2022 ve 21.07.2022 tarihli yazılarla, spor kompleksi eşanjör dairesinde bulunan boylerlerin 3 adedine İdarenin izni olmadan rezistans takıldığı tespiti yapılmış ve rezistansların tehlike arz ettiği ve derhal kaldırılması gerektiği, ısınma giderlerinin tespiti için takılan kalorimetre cihazının montajının hatalı olduğu ve çalışmadığı kiracı şirkete bildirilmiştir.

Kiraya verilen alanlar spor kompleksi içerisindeki mevcut yüzme havuzu ve eklentileri olmakla beraber; Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı tarafından sportif faaliyetler için kullanılan 3.500 kişilik kapalı spor salonu dahil 17.000 m² kapalı alanda yer alan diğer spor salonlarını içeren yapının tamamında aynı ısıtma-soğutma sistemi kullanılmaktadır. İdarenin defalarca uyarısına rağmen kiracı şirket tarafından ısıtma ve soğutma sistemlerine idarenin izni ve gözetimi olmadan yapılan müdahaleler can ve mal güvenliği için tehlike arz etmektedir.

Kira Sözleşmesi ve Kira Teknik Şartnamesinde yapının tesisatlarına eklenti, imalat gibi müdahalelerde bulunulmasına izin verecek bir düzenleme bulunmadığından, kiracının taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun yerine getirmemesi nedeniyle Kira Sözleşmesinin 11'nci maddesinin 2'nci bendi uyarınca sözleşmenin feshedilerek kesin teminatın gelir kaydedilmesi, cari yıl kira bedelinin yüzde 25'inin tazminat olarak tahsil edilmesi ve kiraya konu alanların tahliyesinin sağlanması gerekmektedir.

C-. Kira, elektrik ve doğalgaz borçlarının zamanında ödenmemesi

Kiracının yer tesliminden itibaren kira, elektrik ve doğalgaz borçlarını zamanında

ödemediği ve bu durumun süreklilik gösterdiği tespit edilmiştir.

Kiracının borçlarını ödememesi üzerine İdare tarafından Kira Sözleşmesinin 11'inci maddesi uyarınca 10.09.2019, 12.10.2019, 19.06.2020, 11.01.2022 ve 22.09.2022 tarihli yazılar ile borçlarını ödemesi gerektiği, aksi takdirde sözleşmenin feshedilerek kiralanan alanların tahliyesinin sağlanacağı bildirilmiştir.

Yapılan incelemede kiracı;

26.03.2019-26.06.2019 dönemi kira borcunu 175 gün,

27.06.2019-26.09.2019 dönemi kira borcunu 171 gün,

27.09.2019-26.12.2019 dönemi kira borcunu 81 gün,

15.09.2021-15.12.2021 dönemi kira borcunu 102 gün,

15.03.2022-15.06.2022 dönemi kira borcunu 198 gün,

gecikme ile ödemiştir.

15.06.2022-15.09.2022 ve 15.09.2022-15.12.2022 dönemi kira borcunu ise henüz ödemediği anlaşılmıştır. Bu döneme ilişkin olarak kiracıya tebliğ edilen 22.09.2022 tarihli yazı ekinde bulunan borç dökümünden 183.395,79 TL kira bedeli, 7.910,92 TL elektrik borcu ve 8.056,58 TL doğalgaz borcunun ödenmediği görülmektedir.

Kira Şartnamesinin 27'nci maddesine göre kiraya konu alanların elektrik, su ve ısıtma soğutma sistemlerine ilişkin giderler kiracıya aittir. Açık sözleşme hükümlerine rağmen kiracının doğalgaz borcunu ödememesi nedeniyle spor kompleksinin doğalgaz aboneliği iptal edilmiş ve sayacı mühürlenmiştir.

Kira Sözleşmesinin 11'inci maddesi 2'nci fıkrası uyarınca, üst üste iki kira bedelinin vadesinde ödenmemesi durumunda kira sözleşmesinin tebligat yapmaya gerek kalmaksızın feshedilerek kesin teminatın gelir kaydedilmesi, cari yıl kira bedelinin yüzde 25'inin tazminat olarak tahsil edilmesi ve kiralanan alanın tahliyesinin sağlanması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, yüzme havuzunun günlük ve aylık analiz sonuçlarının alınmaya başlandığı, mekanik tesisata yapılan müdahalelerin cezai işlem uygulanarak iptal edildiği ve kiracının 01.06.2023 tarihi itibarıyla borcunun bulunmadığı ifade edilmiştir. Ancak kira sözleşmesinin feshini gerektiren aykırı davranışların vuku bulmasını takiben kira

sözleşmesinin ilgili hükümleri uygulanmamış, eksikliklerin sonradan tamamlanması yoluna başvurulmuştur.

Sonuç olarak; kiracıların kira sözleşmesi ve eki şartname hükümlerine uygun davranmasının takip edilmesi, sözleşmeye aykırı işlemlerin tespit edilmesi durumunda aykırılığın giderilmesinin sağlanması ve kira sözleşmelerinin feshini gerektiren davranışlar nedeniyle sözleşmelerin sonlandırması ve yaptırım hükümlerini işletilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Lisansüstü İkinci Öğretim Programlarına Öğrenci Kabulünde Üniversite Personeli ve Yakınlarına İndirim Uygulanması

Tezli ve tezsiz ikinci öğretim yüksek lisans harçlarında Üniversite personeli ile eş ve çocuklarına indirim yapıldığı tespit edilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde;

“Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu İktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve belediyeler İle bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme işlemleri tamamlanuncaya kadar, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine tâbi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz....

24.2.1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, 3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ücretsiz veya indirimli tarife uygulanması ile ilgili diğer hükümleri saklıdır

Cumhurbaşkanı birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumlan tespit etmeye yetkilidir. ...

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce beşinci fıkrada belirtilen kanunlar dışında; kanun,

kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, genelge ve benzeri düzenleyici işlemler ile diğer idari işlemlerle tesis edilmiş bulunan ücretsiz veya indirimli tarife uygulamalarına 31.12.2001 tarihinden itibaren son verilir."

Denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuatta yer aldığı üzere 1005, 2330 ve 3713 sayılı Kanunlar ile getirilen istisnalar ve Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek kişi veya kurumlar dışında, kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde, işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç, herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanması mümkün değildir.

4736 sayılı Kanun'un 1'nci maddesinin birinci fıkrası hükmünden istisna kapsamında yararlanacakların tespitine dair yayımlanan 2002/3654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında aynen "*Kamu kurum ve kuruluşlarının ürettikleri mal ve hizmetlerden ücretsiz veya indirimli olarak faydalanacakların tespitine ilişkin ekli Kararın yürürlüğe konulması; 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 28/1/2002 tarihinde kararlaştırılmıştır.*

Madde 1 — Gaziler, şehit ve gazi, dul ve yetimleri, özürlüler, öğrenciler ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamındaki kişiler 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kanunun 1'inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muafıtır..."

Denilmiş ve günümüze değin bu Kararda 17 kez düzenleme yapılmıştır.

3654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında muafiyet tanınan kişiler arasında "öğrenciler" de bulunmaktadır. Ancak burada geçen ve istisna kapsamında olan öğrencilerin, üniversitelerde eğitim öğretim gören öğrencileri kapsamadığı değerlendirilmektedir.

Anayasa'nın 42'nci maddesinde kimsenin eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılmayacağı ifade edilerek öğrenim hakkının kapsamının kanunla tespit edilip düzenleneceği belirtilmiştir. Madde devamında Devletin; maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapacağı, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alacağı hükme bağlanmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 46'ncı maddesi cari hizmet maliyetinin

hesaplanması, öğrenci katkı payları ve öğrenim ücretleri ile ilgili düzenlemeler içermektedir. Maddeye göre yükseköğretim kurumlarında öğrenci başına düşen cari hizmet maliyetleri, yükseköğretim programlarının özellikleri göz önüne alınarak Yükseköğretim Kurulunca hesaplanır. Öğrencilerden her bir dönem için birinci öğretimde öğrenci katkı payı, ikinci öğretim ve uzaktan öğretimde ise öğrenim ücreti alınır. Devlet tarafından karşılanacak kısım ile birinci öğretim, ikinci öğretim, açık ve uzaktan öğretim öğrencileri tarafından karşılanacak öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretleri, öğrenci başına düşen cari hizmet maliyetleri göz önünde bulundurularak belirlenir. Cari hizmet maliyetinin öğrenciler tarafından karşılanacak kısmı dışında kalan miktarı, Devlet tarafından karşılanır. Devletçe karşılanan kısım cari hizmet maliyetinin yarısından az olamaz. Birinci öğretim, ikinci öğretim, açık ve uzaktan öğretim için Yükseköğretim Kurulu tarafından hesaplanan cari hizmet maliyetlerinin Devlet tarafından karşılanacak kısmı, öğrenciler tarafından karşılanacak katkı payları ve öğrenim ücretleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar, her yıl haziran ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanınca belirlenir. Öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretinden muaf tutulacaklar ile yabancı uyruklu öğrencilerden alınacak asgari öğrenim ücretlerinin tutarı Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenir.

Madde metninde öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretinden muaf tutulacakların Cumhurbaşkanı kararıyla belirleneceği ifade edilmiş olup 3654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararından muafiyet tanınan öğrencilerin, katkı payı veya öğrenim ücretinden muaf olacak üniversite öğrencileri olmadığı açıkça anlaşılmaktadır.

Nitekim 2021-2022 ve 2022-2023 eğitim-öğretim dönemleri için Cumhurbaşkanı Kararı ayrı ayrı yayımlanmış olup her iki Karar'da kimlerden öğrenci katkı payı/öğrenim ücreti alınmayacağı, kimlere indirim uygulanacağı sayılmıştır. Ayrıca uzaktan öğretim kapsamında lisansüstü eğitim gören öğrencilerden alınacak öğrenim ücretinin, tezsiz yüksek lisans programlarının ücretine tabi olduğu da belirtilmiştir. Anlaşılacağı üzere Cumhurbaşkanı Kararlarında ve 2547 sayılı Kanun'da Üniversitelere öğrenci öğrenim ücretlerinde indirim yapılmasına izin veren bir düzenleme bulunmamaktadır.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Senatosunun 20.02.2020 tarih 2020/6-4 sayılı kararında; Üniversite personeli, eşi ve çocuklarına Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde açılan lisansüstü ikinci öğretim programları harç ücretlerinde yüzde 50 indirim yapılması kararlaştırılmıştır.

Sonuç olarak; Üniversitenin kendi personeli ve yakınlarına öğrenim ücretinde indirim gitmiş olmasının, 4736 sayılı Kanun'un 1'inci maddesine, 2547 sayılı Kanun'a, 3654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ve Cumhurbaşkanı Kararlarına aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Döner Sermaye İşletmesine ait Elektrik, Su ve Doğalgaz Giderlerinin Üniversite Bütçesinden Karşlanması

Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde gelir getirici faaliyet gösteren bazı birimlerin elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin Üniversite bütçesinden ödendiği görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Döner sermaye" başlıklı 58'inci maddesinin (b) fıkrasında; döner sermaye işlemlerinden tahsil edilen gelirin belirli bir oranının; ilgili yükseköğretim kurumunun ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçlar ile yönetici payları için kullanılacağı belirtilmektedir. Aynı maddenin (i) fıkrasında da; Döner Sermaye İşletmesi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde, kaynakların ekonomik, verimli ve tasarruflu kullanılmasının esas olduğu ve yapılacak olan ödemelerde gelir-gider dengesinin gözetilmesinin zorunlu olduğu hükmü yer almaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 16'ncı maddesine istinaden hazırlanan 2021-2023 Dönemi Bütçe Hazırlama Rehberi'nin "Genel İlkeler" başlıklı 4.1 maddesinin yedinci fıkrasına göre; döner sermaye gelirleri ile bütçe kaynakları birlikte kullanılarak yürütülen hizmetlerde, döner sermayeler aracılığı ile karşılanabilecek ihtiyaçlar için bütçeden ödenek talebinde bulunulmayacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla, mevzuatta belirtilen istisnalar dışında döner sermaye işletmelerinin kendi giderlerini kendi gelirleriyle karşılaması esastır.

Yapılan incelemede, Döner Sermaye İşletmesine bağlı 28 adet birimden Dursun Odabaş Tıp Merkezi dışındaki diğer tüm birimlerin kullandıkları elektrik, su ve doğalgaz gideri gibi cari giderlerin Üniversite özel bütçesinden ödendiği görülmüştür. Döner Sermaye İşletmesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Üniversite Özel Bütçesine tahsis edilen bütçeden ayrı bir bütçeye sahiptir. Dolayısıyla, Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde faaliyet gösteren birimlerin kullandıkları elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin İşletmenin kendi bütçesinden karşılanması ya da kendi payına düşen miktarın Üniversite özel bütçesine ödenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmı, söz konusu giderlerin işletmenin kendi bütçesinden karşılanmasının sağlanacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde bulunan tüm birimlerin cari giderlerinin döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Fakülte, Enstitü ve Yüksekokul Yöneticileri ile Daire Başkanlarından Bazılarının Sendika Üyeliğinin Bulunması

Üniversitede bazı birimlerin daire başkanlarının, bazı fakülte, enstitü ve yüksekokulların dekan ve müdürleri ile bunların yardımcılarının, mevzuat izin vermemesine rağmen sendika üyesi oldukları tespit edilmiştir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "Sendika üyeliğinin kazanılması" başlıklı 14'üncü maddesinde kamu görevlilerine, sendikalara üye olma konusunda serbestlik tanınmıştır. Ancak Kanun'un "Sendika üyesi olamayacaklar" başlıklı 15'inci maddesinde sendika üyesi olamayacaklar tahdidi olarak sayılmış ve maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde; üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları, enstitü ve yüksekokul müdürleri ile bunların yardımcılarının, (c) bendinde ise bu kanun kapsamındaki daire başkanlarının sendika üyesi olamayacakları düzenlenmiştir.

Üniversitede yapılan denetimlerde, kanunen sendikaya üye olamayacak 4 daire başkanı, 13 dekan, 2 enstitü müdürü, 1 enstitü müdür yardımcısı, 5 yüksekokul müdürü ve 10 yüksekokul müdür yardımcısının sendika üyesi oldukları görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen tespitlere katılmış, harcama birimlerinin uyarıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; daire başkanları ve dekan, enstitü ve yüksekokul müdürleri ile bunların yardımcılarının 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "Üyeliğin sona ermesi" başlıklı 16'ncı maddesi gereğince üyeliklerinin sona erdirilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: İç Kontrol Sisteminin İşleyişinde Eksiklikler Bulunması

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde iç kontrol sistemine ilişkin yapılan denetimler neticesinde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

a) Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının Güncellenmemesi

Üniversite İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının güncel olmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Üst yöneticiler" başlıklı 11'inci maddesinde üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin

gözetilmesi, izlenmesi ve Kanun'da belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

Buna göre üst yöneticilere, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesi, iç kontrol sisteminin bir gereği olarak yazılı prosedür ve talimatların oluşturulması gibi her türlü düzenlemelerin yapılması, harcama yetkililerine ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişini sağlama sorumluluğu verilmiş bulunmaktadır.

İç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi sorumluluğu esas olarak üst yöneticilere ait olup, bu çerçevede, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlık çalışmalarının üst yönetici onayıyla başlatılması gerekmektedir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği hükümlerine göre idarelerin iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere bir eylem planı oluşturması öngörülmüştür. Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Genelgesi'nin 7'nci maddesine göre bu eylem planları, iki yılı geçmeyecek şekilde idareler tarafından belirlenen dönemler itibarıyla hazırlanmalıdır.

İdare tarafından en son hazırlanan eylem planı 2017 tarihli olup yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde Üniversite Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının güncellenmesi gerekmektedir.

b) İç Kontrol Sisteminin Yılda En Az Bir Kez Değerlendirilmemesi

İç kontrol sisteminin değerlendirilmesi çalışmalarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nin "5. İZLEME STANDARTLARI" kısmında;

"İzleme, iç kontrol sisteminin kalitesini değerlendirmek üzere yürütülen tüm izleme faaliyetlerini kapsar.

Standart: 17. İç kontrolün değerlendirilmesi

İdareler iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmelidir."

denilmek suretiyle İdarelerin, iç kontrol sistemini sürekli izlemesi ve/veya en az yılda bir kez özel bir değerlendirmeye tabi tutması, bu çalışmaya, tüm birimlerin yönetici ve

çalışanlarının katılımını sağlaması, gerektiğinde iç ve dış denetim raporlarından istifade edilmesi, izleme ve değerlendirme sonuçlarının raporlanması ve buna göre bir eylem planı hazırlanması gerekmektedir.

İdarenin anılan Tebliğ'in yukarıda belirtilen hükmü doğrultusunda, iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmesi gerekmektedir.

c) Kurumsal Risklerin Belirlenmemesi ve Değerlendirilmemesi

İdarenin hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyecek risklerin tanımlanması, analiz edilmesi ve gerekli önlemlerin belirlenmesi çalışmalarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nin "2. RİSK DEĞERLENDİRME STANDARTLARI" bölümünde yer verilen 6 No.lu Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi Standardında idarelerin sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri tanımlayarak değerlendirmesi ve alınacak önlemleri belirlemesi gerektiği düzenlemesi bulunmaktadır.

Tebliğ'de bu standart için gerekli genel şartlar:

-İdarelerin, her yıl sistemli bir şekilde amaç ve hedeflerine yönelik riskleri belirlemelisi,

-Risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkilerini yılda en az bir kez analiz etmeleri ve

-Risklere karşı alınacak önlemleri belirleyerek eylem planları oluşturmaları,

Olarak sıralanmıştır.

Kamu İç Kontrol Rehberi'nin "*Risk Yönetimi*" başlıklı 2'nci Bölümünün "*Risk Yönetimi Süreci*" başlıklı 7'nci kısmında ise tespit edilen risklerin ilgili Rehber ekinde yer alan "*Risk Kayıt Formu*" ve "*Konsolide Risk Raporları*" düzenlenmek suretiyle kayıt altına alınması öngörülmüştür.

Anılan hükümler çerçevesinde idarelerin hedeflerine ulaşmasını engelleyen veya zorlaştıran riskleri, önceden tanımlanmış yöntemlerle belirlemesi, gruplandırması ve güncellemesi, kayıt altına alması ve bu risklere karşı alınacak önlemleri belirleyerek eylem planları oluşturmaları gerekmektedir.

Bu kapsamda İdarenin risklerini belirlemesi ve Kamu İç Kontrol Rehberi ekinde yer alan “Risk Kayıt Formu” ve “Konsolide Risk Raporları” düzenlemek suretiyle risklerini kayıt altına alması gerektiği değerlendirilmiştir.

ç) Hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmemesi

Hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmediği tespit edilmiştir.

Kamu İç Kontrol Rehberi’nde; Kamu yönetiminde yürütülen görevlerden bazılarının, diğer görevlerle kıyaslandığında, gerek doğası gerekse de idarenin itibarı, yolsuzluk riski, gizli bilgilerin açığa çıkarılması ve benzeri yönlerden çok daha büyük önem taşıdığı, bu yüzden idarelerde hassas görevlerin belirlenmesi gerektiğinden bahsedilmiştir.

Belirlenen kriterlere göre hassas görevler tespit edilmeli, tanımlanan risklerin etkisini azaltmak için özel kontrol mekanizmaları (rotasyon, yedek personel görevlendirme vb.) geliştirilerek risk seviyesinde meydana gelen değişiklikler gözden geçirilmelidir.

d) İç Denetçi İstihdam Edilmemesi ve İç Denetim Faaliyetinin Olmaması

Kurumda, iç kontrolün önemli bir unsuru olan iç denetimi gerçekleştirecek personelin istihdam edilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun, “İç kontrolün tanımı” başlıklı 55’inci maddesinin birinci fıkrasında iç kontrolün ne olduğu açıklanmış ve iç denetimin de malî ve diğer kontroller bütünüünün bir unsuru olduğu belirtilmiştir.

Adı geçen Kanun’un “Kontrolün yapısı ve işleyişi” başlıklı 57’nci maddesinin birinci fıkrasında; kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluştuğu,

“İç denetim” başlıklı 63’üncü maddesinde ise iç denetim faaliyetinin ne olduğu ve nasıl yapılacağı düzenlenmiş ve kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; İdarede iç denetim biriminin kurulduğu ve 3 adet iç denetçi kadrosunun bulunduğu anlaşılmış, ancak 2021 yılında 1 denetçinin naklen başka kuruma geçişi ve 2022 yılında 1 denetçinin istifası nedeniyle mevcut durumda kadroların boş olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla boşalan kadrolara atama yapılmaması nedeniyle iç denetim faaliyetleri

yapılamamaktadır.

İdarenin iç denetçi çalıştırmaması, iç kontrol bileşenlerinden İzleme Standartlarına ait 18 No.lu “İç denetim” standardının gerekliliği olan idarenin fonksiyonel olarak bağımsız bir iç denetim faaliyeti sağlama yükümlülüğünü yerine getirmemesine sebep olmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, iç kontrol sistemine ilişkin bulgumuzda yer verilen eksikliklerin tamamlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Kamu İdaresi tarafından Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının güncellemesi, iç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilerek İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanması, hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmesi, risklerin belirlenerek Kamu İç Kontrol Rehberi ekinde yer alan “Risk Kayıt Formu” ve “Konsolide Risk Raporları” aracılığıyla kayıt altına alınması, ayrıca iç denetçi istihdamının sağlanması gerektiği değerlendirilmiştir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	34
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	37
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	38
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	38
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	38
6. DENETİM BULGULARI	39

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Maddi Olmayan Duran Varlıklara İlişkin Amortismanların Ayrılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Yevmiye İşlemlerinde Geriye Dönük Kayıt Yapılması ve Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 07.06.2000 tarih ve 24072 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in (Değişik: RG-26/9/2011-28063) 2'inci maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma yapmak, kurs, seminer, sempozyum, konferans, sertifika programları, pedagojik formasyon eğitimi programları düzenlemek ve benzeri hizmetlerde bulunmak.

b) Tasarım, plan, proje, harita, fotoğraf, model deneyleri, bakım, onarım, röleve, restorasyon, peyzaj, deney, analiz, tetkik ve faaliyet alanları içinde diğer mal ve hizmet üretimleri ile bunlara ilişkin tüm işler.

c) Klinik, poliklinik, ameliyathane, laboratuvar ve atölyelerde yapılacak her çeşit muayene, analiz, deney tahlil, ameliyat, ölçme, tetkik, tedavi, hemşirelik, hastabakıcılık, bakım, üretim ile ilgili iş ve benzeri hizmetler yapmak, önceden kurulmuş olan sağlık tesislerini ve uygulama eczanelerini işletmek.

ç) Fiziksel, kimyasal, biyolojik, mikrobiyolojik, toksikolojik, çevre kirliliği ve insan sağlığı ile ilgili analiz ve danışmanlık yapmak ve bunlarla ilgili rapor düzenlemek.

d) Sosyal bilimlerle ilgili fizibilite etüdü, proje değerlendirme ve geliştirme, iş organizasyonu, danışmanlık, hukuki görüş, yabancı dil, çeviri, bilgi işlem, sosyal bilimler ve diğer eğitim programları ile ilgili iş ve hizmetlere ilişkin basım ve yayım yapmak.

e) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek birimlerin faaliyet alanları ile sınırlı olmak üzere iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlamak ve satımı yapılmak üzere satış ve teşhir yerleri açmak.

f) Güzel sanatlarla ilgili senaryo, prodüksiyon, tiyatro, film, video, slayt, fotoğraf, reklam, ilan, yayın röleve, sergi, fuar, restorasyon, peyzaj, deney, analiz-tetkik faaliyetlerinde bulunmak, eğitim ve benzeri programları yapmak ve bunlarla ilgili rapor düzenlemek.

g) Teknik bilimlerle ilgili olarak tasarım, modelleme, denetim, basım, tekstil, mekanik deneyler, kalite kontrol hizmetleri ve her türlü mekanik, elektrik ve elektronik makine ve cihazlarla ilgili bakım-onarım, proje ve üretim işlerini ifa etmek ve bunlarla ilgili raporlar ve eğitim programları düzenlemek.

ğ) Sportif alanda bireysel ve takım olarak performans değerlendirmesi, psikolojik danışmanlık, diyet analiz ve kontrolü, antrenman planlaması, sporcu sağlığını koruma ve geliştirme, alana ilişkin yetenek belirleme bu kapsamda yapılacak değerlendirme çalışmaları ile özel yetenek sınavlarını organize etmek, yürütmek ve benzeri hizmetlerde bulunmak.

h) Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanlarında yaratı ve araştırma çalışmaları ile eğitim, öğretime yönelik uygulamalarla sınırlı kalmak üzere grafik tasarımı, afiş, broşür, sergi ve fuar düzenlenmesi, iç ve dış mekan düzenlemeleri, tanıtım ve reklam filmleri, resim, heykel, seramik çalışmaları, müzikli oyunlar ve tiyatro oyunları yazılması, sahnelenmesi, bale ve tiyatro temsilleri ile konser ve resitaller düzenlenmesi, alana ilişkin yetenek belirlemek ve bu kapsamda yapılacak değerlendirme çalışmaları ile özel yetenek sınavlarını organize etmek, yürütmek ve benzeri hizmetleri yapmak.

ı) Yurt içi ve yurt dışındaki uzaktan öğretim, örgün ve yaygın eğitim-öğretim hizmetlerinin gerektirdiği her türlü basılı malzeme, görsel-işitsel eğitim materyalleri, bilgisayar ve televizyon-radyo programları, yardımcı ders ve test malzemeleri, deney ve uygulamaya ilişkin her türlü eğitici, öğretici, tanıtıcı malzeme ile kitlerin üretilmesi, çoğaltılması, dağıtılması, satılması, kiralanması, uygulanması ile bunlara ilişkin işleri ve benzeri hizmetleri yapmak.

i) Faaliyet alanları çerçevesinde; fiziki kapasite oranında iş ve hizmet üretmek, bilgi işlem ve bilgisayar teknolojisini kullanarak her türlü iş ve hizmetleri yapmak, elektronik dizgi ve çoğaltma sistemleri ile kitap ve her türlü evrak çoğaltmak, basmak, cilt, fotokopi ve benzeri işleri yapmak. Döner Sermaye İşletmesi, çalışmalarını sırasında elde edeceği bilgi ve teknoloji birikimini eğitim ve öğretim alanına aktarmayı ve katkıda bulunmayı ön planda tutar.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve

süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 31’dir.

İşletme Müdürlüğünde; 1 işletme müdürü, 1 işletme müdür yardımcısı, 3 idari memur ve 17 sürekli işçi hizmet vermektedir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü, 1 saymanlık müdür yardımcısı ve 5 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2022 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 422.835.500,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır.

İşletmenin 2022 yılında 612.669.711,17 TL bütçe giderine karşılık 390.917.314,69 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2022 yılı gelir tablosuna göre 342.615.814,73 TL gelir elde edilmiş, 606.202.997,45 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 263.587.182,72 TL zararla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin

denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki

mali rapor ve tablolarının "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Maddi Olmayan Duran Varlıklara İlişkin Amortismanların Ayrılmaması

Döner Sermaye İşletmesi tarafından elde edilen ve 260 Haklar Hesabında izlenen maddi olmayan duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 No.lu Haklar Hesabının niteliğini açıklayan 222'nci maddesinde Hesabın, bedeli karşılığı edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 268 No.lu Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliğini açıklayan 226'ncı maddesinde ise hesabın maddi olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı hükmü bulunmaktadır.

Ayrıca, anılan Yönetmelik'in Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesap Grubuna ilişkin işlemleri açıklayan 221'inci maddesinin birinci fıkrasının "Maddi olmayan duran varlıkların amortisman işlemleri" başlıklı (c) bendinin beşinci alt bendinde; uygulanacak amortisman süresinin, yöntemi ve oranlarının maddi olmayan duran varlık çeşitlerine göre Bakanlıkça belirleneceği ifade edilmiştir.

Bu kapsamda Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne çıkarılan ve 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 47 Sıra No.lu Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı

6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında, tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranının %100 olarak uygulanacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri gereğince Döner Sermaye İşletmesince edinilen maddi olmayan duran varlıklar için yıl sonlarında %100 amortisman uygulanarak, tutarın 268 No.lu Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimde, 2022 yılında 132.884,60 TL, daha önceki yıllarda ise 851.003,49 TL olmak üzere toplamda 983.880,09 TL tutarında maddi olmayan duran varlık edinilerek 260 Haklar Hesabına kaydedilmesine rağmen bunlar için amortisman ayrılmadığı anlaşılmıştır. Bu durum Döner Sermaye İşletmesi bilançosunda 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının 983.880,09 TL tutarında eksik gözükmeye neden olmuştur.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, edinilen maddi olmayan duran varlıklar için mevzuatta öngörülen oranda amortisman ayırma işleminin yapılarak mali tablolarda gösterilmesi için gerekli tedbirlerin alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Döner Sermaye İşletmesi tarafından edinilen maddi olmayan duran varlıklar için mevzuatta öngörülen %100 amortisman ayırma işleminin yapılarak mali tablolarda gösteriminin sağlanması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yevmiye İşlemlerinde Geriye Dönük Kayıt Yapılması ve Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

İşletmenin muhasebe işlemlerinde geriye dönük kayıtların yapıldığı ve 2022 yılına ait yevmiye defterinde toplam 50 adet yevmiye numarasının boş bırakıldığı görülmüştür.

a) Yevmiye Defterinde Geriye Dönük Kayıt Yapılması

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye sistemi muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 57'nci maddesine göre; muhasebe işlemleri, yevmiye tarihi ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir

şekilde dağıtılır. Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında “1” den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir.

Aynı Yönetmelik'in 58'inci maddesinde yevmiye defteri; kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarihi ve müteselsil numara sırasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı defterdir.

Anılan mevzuat hükümlerine göre, idare tarafından günlük olarak gerçekleştirilen işlemlerin kayda geçirildiği tarih ile hesap dönemi başından yevmiye numaralarının “1” den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar sıralı ve birbirini takip eder şekilde geriye dönük herhangi bir kayıt yapılmadan muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, bazı kayıtlarda yevmiye numaraları ile yevmiye tarihlerinin uyumlu olmadığı, geriye dönük kayıtların yapıldığı tespit edilmiştir. Yevmiye numarasına göre küçükten büyüğe sıralı olan bir yevmiye defterinde her bir yevmiye kaydına ait tarih değerinin, kendisinden önce gelen yevmiye numaralarına ilişkin tarih değerlerinden büyük veya ona eşit olması beklenmektedir. Bu şartı sağlamayan yani kendisinden önce gelen yevmiye numaralarına ait tarih değerlerinden küçük olan 5.145 adet yevmiye kaydı bulunmaktadır.

Sonuç olarak; İşletme muhasebe kayıtlarının Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak ve geriye dönük olmaksızın sıralı ve birbirini takip eder şekilde yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

b) Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere yevmiye defterine kayıtların müteselsil olarak yapılması ve her bir işleme ayrı bir yevmiye numarası verilmesi gerekmektedir.

Yevmiye numaralarının düzenli ve müteselsil olmaması durumunun iki sebeple kaynaklanabileceği değerlendirilmektedir. Birincisi; sistemin hiçbir müdahale yapılmaksızın kendiliğinden söz konusu boşlukları bırakması durumudur ki, bu durum bilişim sisteminin hatalı kurgulandığını gösterir. İkincisi ise; bilişim sistemin elle müdahaleye açık hale getirilerek yevmiye numaralarında boşluk bırakılması durumudur ki bu husus, muhasebe kayıtlarına geçmişe dönük müdahale riski barındırmaktadır.

Yapılan incelemede, İşletmenin 2022 yılına ait yevmiye defterinde mevzuat

hükümlerine uygun olmadığı halde 50 adet yevmiye numarasının boş bırakıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, gerekli tedbirlerin alındığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; muhasebe sisteminin yevmiye numaralarının boş kalmasına izin vermeyecek şekilde kurulmasının sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL
TESİSLER İKTİSADİ İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	44
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	45
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	46
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	46
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	46
6. DENETİM BULGULARI	47

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İlk Madde ve Malzeme Hesabının Kullanılmaması
2. Maddi Duran Varlıklar Defterinin Tutulmaması ve Maddi Duran Varlıkların Tamamının Hesaplarda Yer Almaması

B. Diğer Bulgular

1. İktisadi İşletmeye Ait Konukevinin Isınma Bedellerinin Özel Bütçeden Karşılanması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi 14.01.2011 tarih ve 5 sayılı Üniversite Yönetim Kurulu Kararı ile kurulmuş olup 28-6 Karar sayılı Yönerge ile faaliyetleri yürütülmektedir.

İşletmenin hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması; işlemlerinin kayıt altına alınması, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş ilkeleri çerçevesinde, yönetimin ve diğer ilgili kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlanması ve raporlanmasına ilişkin temel mevzuat, 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller'dir.

İşletme tarafından verilen hizmetlere ait bedelin tespitinde ve elde edilen gelirlerin kullanımında yılı bütçe kanunundaki ilgili hükümler ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hükümleri geçerlidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesinde toplam 5 adet birim mevcuttur.

İşletme faaliyetlerini yürütmek amacıyla 80 personel çalıştırmaktadır. Bunların 22'si özel bütçe kadrosunda olup sosyal tesis bütçesinden ücret alan personel sayısı toplamı 58'dir.

1.3. Mali Yapı

Gelirleri ile giderlerini karşılaması gereken Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesinin 2022 yılı gelir tahmininin 13.500.000,00 TL, gider tahmininin 13.225.000,00 TL, gerçekleşme rakamlarının ise 13.857.636,45 TL gelire karşılık 14.768.383,99 TL gider olduğu ve dönemin 910.747.54 TL zararla kapandığı görülmüştür.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına

Dair Esas ve Usuller ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan tebliğlere göre işlemlerini kayıt altına alan, muhasebeleştiren ve mali tablolarını hazırlayıp raporlayan sosyal tesislerden kurumlar vergisi ve/veya katma değer vergisi mükellefi olanlar, Esas ve Usuller’de yer verilen raporlama ve hesapların konsolidasyonu hükümlerine tabidir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi kurumlar vergisi ve katma değer vergisi mükellefidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde

belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İlk Madde ve Malzeme Hesabının Kullanılmaması

İktisadi İşletmeye ait sosyal tesislerce mal ve hizmet üretiminde kullanılmak üzere edinilen ilk madde ve malzemenin ilgili varlık hesaplarına kaydedilmeksizin doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller'in "15 Stoklar" başlıklı 30'uncu maddesine göre, sosyal tesislerce satılmak veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme ve ticari mal gibi varlıkların izlenmesi için stoklar hesap grubunun kullanılması gerekmektedir.

Stoklar Hesap grubundan 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı, sosyal tesis faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen tüketim mal ve malzemesi ile hammadde, yardımcı madde, ambalaj malzemesi ve diğer malzemelerin izlenmesi için kullanılır. İlk madde ve malzemelerin kullanıma veya tüketime verildikçe muhasebe kayıtlarının yapılması gerekir.

Yapılan incelemede, mal ve hizmet üretiminde kullanılmak üzere sosyal tesislerce edinilen malların 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilerek kullanıma konu oldukça söz konusu hesaplara alacak, gider hesabına borç kaydedilmesi gerekirken stoklar hesabı ile ilişkilendirilmeksizin doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir. Bu durum, sosyal tesis mali tablolarında varlık hesaplarının olduğundan daha az, giderlerin ise olduğundan daha fazla görünmesine yol açarak mali tabloların hatalı bilgi üretmesine neden olmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış ve bundan sonraki süreçte ilgili hesabın kullanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İktisadi İşletme mali tablolarının doğru ve tam bilgi üretmesinin

sağlanması amacıyla, mal ve hizmet üretiminde kullanılmak üzere edinilen ilk madde ve malzemelerin girişleri yapılmadan doğrudan giderleştirilmesi yerine öncelikle ilgili stok hesaplarına kaydedilmesi ve tüketime konu oldukça giderleştirilmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Maddi Duran Varlıklar Defterinin Tutulmaması ve Maddi Duran Varlıkların Tamamının Hesaplarda Yer Almaması

İktisadi İşletme tarafından Maddi Duran Varlıklar Defterinin tutulmadığı ve İşletmenin sahip olduğu maddi duran varlıkların bir kısmının 255 Demirbaşlar Hesabı ile 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabında yer almadığı ve bu varlıklar için amortisman ayırma işleminin de yapılmadığı görülmüştür.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller'in 20'nci maddesinde Maddi Duran Varlıklar Defterinin tutulması gerekliliği düzenlenmiştir. Maddi Duran Varlıklar Defteri, sosyal tesislerin her ne şekilde olursa olsun edinmiş oldukları maddi duran varlıkları takip ettikleri defterdir. Maddi duran varlıklar herhangi bir nedenle elden çıkarılmışsa bu, defter kayıtlarından da çıkarılır. Defterde, maddi duran varlığın edinildiği ve elden çıkarıldığı tarih, elde edinilme tutarı, varsa satış ve birikmiş amortisman tutarı, elden çıkarılma nedeni ve verildiği yer ile her bir maddi duran varlık için verilmiş olan numara bilgilerine yer verilir.

Anılan Esas ve Usuller'in "25 Maddi Duran Varlıklar" başlıklı 34'üncü maddesinde bu hesap grubunun, sosyal tesislerin faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen fiziki varlık kalemlerinin ve bunlarla ilgili birikmiş amortismanların izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir. Dolayısıyla, edinilen maddi duran varlıklar niteliklerine göre bu hesap grubu içinde açılacak 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı ve 255 Demirbaşlar Hesabına kaydedilmeli ve bunlar için ayrılan amortismanlar da 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında gösterilmelidir.

Adı geçen Esas ve Usuller'in 22'nci maddesinde ise maddi duran varlıkların nasıl kaydedileceğine ilişkin hükümler bulunmaktadır. Buna göre; maddi duran varlıklar maliyet bedeli ile muhasebeleştirilir. Maddi duran varlıkların maliyet bedeli alış bedeline, vergi, resim ve harçlar ile diğer doğrudan giderlerin ilave edilmesi suretiyle bulunur. Alım ve satım işlemlerinde yapılan indirimler veya herhangi bir nedenle alış bedeli üzerinden yapılan iadeler, alış bedelinden düşülür. Maddi duran varlıkların bütünleyici parçaları ve eklentileri, ilgili maddi

duran varlıkla birlikte değerlendirilir. Herhangi bir maliyet yüklenilmeksizin edinilen maddi duran varlıklar ise rayiç değeri ile muhasebeleştirilir. Varlığın rayiç değeri bilinmiyorsa benzer bir varlığın rayiç değeri esas alınır. Sosyal tesis faaliyetlerinde kullanılmayan veya ekonomik bir fayda beklenilmeyen maddi duran varlıklar, maddi duran varlıklar defterinden çıkarılır ve gerekli muhasebe kaydı yapılır.

Yapılan incelemede, İktisadi İşletmeye ait Maddi Duran Varlıklar Defterinin tutulmadığı, maddi duran varlıkların bir kısmının muhasebe kayıtlarının bulunmadığı ve dolayısıyla mali tablolarda gösterilmediği tespit edilmiştir. Bu durum sosyal tesislere ait mali tablolarda maddi duran varlıklardan bir kısmının hesaplarda yer almamasına ve mali tabloların eksik bilgi üretmesine neden olmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, İşletmeye ait maddi duran varlıklar defterinin düzenleneceği ve maddi duran varlıkların tamamının kayıt altına alınarak 2023 yılı mali tablolarında gösterilmeye başlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İktisadi İşletmenin faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan ve daha önce edinilmiş olanlar dâhil her türlü maddi duran varlığın kayıtlara alınarak mali tablolarda gösterilmesinin ve anılan Esas ve Usuller gereği Maddi Duran Varlıklar Defterinin belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda tutulmasının sağlanması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İktisadi İşletmeye Ait Konukevinin Isınma Bedellerinin Özel Bütçeden Karşılanması

İktisadi İşletme bünyesinde gelir getirici faaliyet gösteren Volkan Apartmanına ait ısınma giderlerinin Üniversite özel bütçesinden ödendiği görülmüştür.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan 2017-1 sayılı Kamu Sosyal Tesislerinin İşletilmesine İlişkin Tebliğ'in "Ortak hususlar" başlıklı yedinci maddesinin birinci fıkrasında; kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmamasının esas olduğu düzenlenmiştir. Dolayısıyla, iktisadi işletmeye ait sosyal tesislerin giderlerinin Üniversite

bütçesinden karşılanmaması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, üniversite personeline aylık ücret karşılığında kullanılan İktisadi İşletmeye bağlı Volkan Apartmanına ait ısınma giderinin Üniversite bütçesinden karşılandığı tespit edilmiştir. Söz konusu uygulamanın, yukarıda anılan mevzuat hükümlerine uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresince, Volkan Apartmanı ısınma bedellerinin özel bütçe yerine İktisadi İşletme bütçesi tarafından karşılanmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İktisadi İşletmeye bağlı tesislerin ısınma ve benzeri giderlerinin bu hizmeti kullananlardan veya İşletmenin kendi gelirlerinden karşılanmasının sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>